

Kocasıyla tartıştığı için jilet yutmuş adölesan Suriyeli kadın hasta: olgu sunumu

Melike Yavaş Çelik

Kilis 7 Aralık Ü, Yusuf Şerefoğlu SYO, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümü, Kilis, Türkiye

Özet

Yabancı cisim yutan vakaların çoğunluğunun toplu iğne gibi küçük cisimler oluştururken bu vakada: kocasıyla tartıştıktan sonra jilet yutarak intihara girişimi nadir görülen bir durumdur. Yutulmuş gastro-intestinal yabancı cisimlerin tedavisinde endoskopi, gözlem ve cerrahi gibi tedavi yaklaşımları kullanılırken çoğu yabancı cisim kendiliğinden atılabilmektedir. Vakamızda da hiçbir cerrahi işleme gerek kalmamış yabancı cisim kendiliğinden gaita ile atılmıştır. Yabancı cisim yutan vakalar sıklıkla oyun çağı çocuklarında görülürken, bu vakanın farklı boyutları (on altı yaşında evli adölesan bir kadın, bu kadının şiddete maruz kalması ve intihar girişiminde bulunması)'na vurgu yapılmak istenmiştir. Birçok toplumda on sekiz yaş altı evlilikler yaptırılmakta ve bu çocuk gelinler şiddete uğramaktadır. Kız çocuklarının çocuk yaşta evlendirilmesi ve toplumlarda şiddetin normal görülmesi durumu kadın ruh sağlığı açısından çok ciddi sorunların habercisi olabilir.

Anahtar kelime: Adölesan, yabancı cisim yutma, şiddet

Syrian adolescent female patient had swallowed razor for a discussion with her husband: case report

Abstract

Considering the vast majority of the small object swallowing cases consist of aspiration of the needle like objects: a suicide attempt along with swallowing a razor blade resulting from a post-spousal discussion becomes stands for a highly unique situation in the present case. In the treatment of gastrointestinal foreign body ingestion endoscopy, foreign body most used treatment approaches such as observation and surgery can be automatically discarded. In our case, the foreign body was no longer needed any surgical procedure, instead itself took the stool. Despite foreign body swallowing cases are mostly seen in the game-age children, with the current case (a sixteen year old married woman exposed to violence and attempted suicide), our intention is to scope a different perspective of the issue. In many societies are built under eighteen years of age marriage is a common phenomenon in many societies and those child brides are the victims of domestic violence. Child marriage and normal occurrence of violence in society may be the indicator of a very serious problem in terms of women's mental health.

Key words: Adolescent, foreign body ingestion, violence

Yazının geliş tarihi: 07.06.2016

Yazının kabul tarihi: 06.09.2016

Sorumlu Yazar: Melike Yavaş Çelik, Kilis 7 Aralık Üni. Yusuf Şerefoğlu SYO Çocuk Sağ. ve Hast. Hemşireliği Kilis, Türkiye, **Tlf:** 0348 8143095 (7014), **E-posta:** www_com_tr@hotmail.com

Giriş

Yabancı cisim yutulması ya da yutma kuşkusu daha çok çocuklarda karşılaşılan bir durumdur. Daha az sıklıkla ise erişkin çağda; kronik alkoliklerde, epileptik veya psikiyatrik rahatsızlığı olanlarda ve zeka geriliği olanlarda görülür. Ayrıca total diş protezi kullananlarda sert damağın his kaybı sonucu yabancı cismin fark edilmeden yutulması söz konusu iken, bazı obez kişilerde de olduğu gibi, ağızdaki lokmayı fazla çiğnemenin yutma nedeniyle de meydana gelmektedir.¹

Yumuşak uçlu yabancı cisimler sorun oluşturmazken, keskin kenarlı olanlar ciddi sorunlara yol açmaktadır.² Yutulan cisimlerin yaklaşık % 95'i mideden bağırsaklara ilerler ve hiçbir semptom oluşturmadan, vücuda hiçbir zarar vermeden pasaj ile atılırlar. Geri kalan kısmı ise tedavi gerektirir.^{1,3} Kamera, saat, hesap makinası gibi elektronik aletlerin pillerinin yutulması koroziv (aşındırıcı/zarar verici) etkilerinden dolayı acil müdahale gerektirebilir.² Yabancı cisimlerin tedavisi için yabancı cisimlerin yeri, özellikleri ve midede kalış süresi önemlidir.^{1,3} Endoskopik yöntem %10-20 kullanılırken, %1'den az oranda da cerrahi girişime gereksinim duyulmaktadır.²

Amerika Bileşik Devletlerinde yılda 100.000'den fazla yabancı cisim vakası görüldüğü bildirilmektedir⁴. Ülkemizde yabancı cisim yutma olgularının % 10'unun 10-16 yaş arasında olduğu bildirilmiştir. Yutulan cisimlere baktığımızda Tütüncü ve ark.'nın⁶ yapmış olduğu çalışmada çoğunun fındık, fıstık, çekirdek gibi organik maddeler (%80) olduğu görülmüş, sıklıkla sağ ana bronşa (%49,1) ve sol ana bronşa (%24,4) yerleşmiş olduğu saptanmıştır. Ancak bizim sunacağımız hastanın jilet yutarak intihara kalkışması ve on altı yaşında zorla evlendirilmiş olması olgumuzu yukarıda anlattığımız vakalardan farklı kılmaktadır. Diğer gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi Suriye'de, birçok çift erken yaşta evlenmekte ve erken yaşta anne-baba olmaktadır⁷. Bu durumun kadınlar ve çocuklar açısından çeşitli sıkıntılar oluşturmaktadır. Örneğin erken evlilikler, özellikle kız çocukların bedensel ve psikolojik gelişimini olumsuz

yönde etkileyerek sağlıksız ve çocuk yaşta annelerin ortaya çıkmasına neden olmakta, hayatın gerçek yüzüyle hazırlıksız olarak karşılaşmaktadır. Maddi ve manevi olarak muhtaç durumunda olan ergen çocukların evlenmesi ile çocukların eğitimleri kesintiye uğramakta, vasıflı olamadıkları için istihdam imkânlarından da yeteri kadar yararlanamamaktadırlar. Erken evlilikler daha çok kadın aleyhine sonuçlanmaktadır. Aile içi şiddet ve baskılara maruz kalınmakta, bunlarla beraber "çocuk anneler", doğum riski, ya da kalıcı hastalıklar gibi ciddi risklerle de karşı karşıya kalmaktadırlar⁸. Ayrıca erken yaşta evlenen kızlar sokakta evli kadın gezmez düşüncesiyle sosyal çevrelerinden uzaklaştırılmaktadır. Bu durumda genç kızların ergenlik döneminde edinmesi gereken sosyal becerileri edinmesini zorlaştırmaktadır⁹.

Bu olgu sunumunu sunmaktaki amaç günümüzde halen on sekiz yaş altı evliliklerin zorla yaptırıldığı ve bu bireylerin çoğunun şiddete maruz kaldığı ve sonunda intiharı düşünecek kadar çaresiz kaldıklarını belirtmektir.

Olgu sunumu

On altı yaşında Suriyeli evli kadın hasta resmi nikahı bulunmayan eşinden ve eşinin yakınlarından şiddet gördüğü için jilet yutma şikayetiyle eşi ve yakınları tarafından Bir Devlet Hastanesi Acil Servisine getirildi. Hastaya kendisinin olgu sunumu olarak sunulmak istendiği bir tercüman ile buna izin verip vermeyeceği hastaya soruldu ve hastadan sözel ve yazılı onam alındı. Hastanın öyküsünde hasta eşi ve eşinin yakınlarından sürekli şiddet gördüğünü ve en tehlikeli olarak jileti gördüğü için onu yutarak kendisini öldürmek istediğini dile getirdi. Daha önce intihar girişiminde bulunmadığını artık dayanmadığını ifade etti. Hastanın yaşam bulguları; Nabızı: 72/dk, Solunumu: 20/dk, Kan Basıncı: 110/70 mm Hg, Ateşi: 36.5C°'dir. Hastanın kan grubu 0 Rh (+) olarak belirlendi. Laboratuvar değerlendirmesinde kan sayımı ve biyokimya parametrelerinde herhangi bir anormallik saptanmadı. Ayakta direk karın grafisinin de yabancı cismin midedeki görünümü net olarak belirlendi (Şekil 1).

Yabancı cisim belirlenince hastanın ağızdan beslenmemesi sağlandı. Herhangi bir kanama odağı saptanamayınca yapılan tomografi sonucunda da böbreğin hizasında parlak bir nesne olarak görüntülendi (Şekil 2).

Şekil 1. Hastanın ilk geldiğindeki ayakta direk karın grafisi

Şekil 2. Hastanın yuttuğu jiletin tomografideki görünümü

Hastada kanama olmayınca ağızdan beslenmeye geçildi ve sonraki süreçte katı gıdalarla beslendi. Kontrol amaçlı çekilen ayakta direk karın grafisinde cismin mideden bağırsağa doğru ilerlediği saptandı (Şekil 3).

Şekil 3. Hastanın gözlem sırasında cismin takibi için çekilen ayakta karın grafisi

Daha sonrasında da hasta jileti gaitayla attığını ifade etti. Bu ifadesinin sonrasında hastaya ayakta direk karın grafisi tekrarlandı ve yabancı cisme rastlanmadı (Şekil 4).

Şekil 4. Hastanın cismi gaita ile çıkardıktan sonra ki ayakta direk karın grafisi

Ayrıca hasta için psikiyatri konsültasyonu istenmiş ancak hasta doktorla görüşmeyi reddetmiştir. Hemşirelerin ve doktorun tüm çabalarına rağmen hasta böyle bir probleminin olmadığını ve tedavi görecektir bir durumunun olmadığını ifade etmiş ve bu konuda ısrarcı olmuştur. Hasta iki gün daha izlendi herhangi bir kanaması olmayınca taburcu edildi. Hastayı eşi ve eşinin yakınları almaya geldi hasta eşiyle barıştı ve böyle şeylerin her ailede olabileceğini ifade etti ve ailesiyle evine döndü.

Tartışma

Olgumuzla benzer yabancı cisim yutan vakalar bulunmaktadır. Örneğin inşaat teli yutan ve endoskopik olarak çıkarılan bir olgu sunumu Gültürk ve ark.¹ tarafından sunulmuştur. Demirci ve ark.'nın⁵ olgu sunumunda da 12 yaşındaki kız çocuğunun plastik kalem ucu yuttuğu belirlenmiştir. Başpınar ve ark.'nın¹⁰ olgu sunumunda çivi, toplu iğne ve taş yuttuğu ve defekasyonla bu cisimlerin bir kısmını attığı fakat daha sonra akut mekanik bağırsak tıkanıklığı tanısıyla operasyona alınmak zorunda kaldığı belirlenmiştir.

Olgumuzun bir başka boyutu da 16 yaşındaki bir kadının evli olup eşinin annesi ve eşi tarafından şiddet görmesi ve hastanın bu şiddeti normalleştirmesidir. Vahip ve Doğanavşargil'in¹¹ yaptıkları çalışmada da yaşam boyu hiç şiddete maruz kalmamış kadınların oranı yalnızca %17 olarak saptamıştır. Kadınların %62'si evliliğinde, %63'ü çocukluğunda en az bir kez fiziksel şiddetle karşılaştığını ve kadınların %51'nin de kendi çocuğuna fiziksel şiddet uyguladığını saptamıştır¹¹. Bizim vakamızda da şiddete uğrayan bir adölesan kadındır ve şiddet uygulayan eşinin annesi yine bir kadındır.

Çocuk evliliklerinde kız çocuklarının maruz kaldığı aile içi şiddetin diğer dönemlerdeki evliliklere göre daha yaygın olduğu bildirilmektedir. Ayrıca erken evliliklerde resmi nikahın olmayışı¹² onların maruz kaldıkları şiddetten dolayı adli birimlere başvurma ihtimallerini de düşürebilir. Sonuçta şiddet uygulayan eş cezalandırılmaz ve şiddet uygulamaya devam edebilir. Ayrıca depresif belirtilerin çocuk gelinlerde on sekiz yaş üstü evlilere göre daha yaygın olduğu belirlenmiştir¹³ ve intihar düşüncelerinin on-onyediy yaşındaki evli çocuklarda evli olmayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür¹⁴. Vakamız da şiddet görmüş intihar girişiminde bulunmuş ve son olarak bu kadar olayı kabullenmiş eşiyile barışıp hayatına kaldığı yerden devam etmeyi tercih etmiştir. Olgumuzun bu şekilde davranmasında Suriye kültüründe çok eşlilik kavramının yerleşmiş olması ve kadına yönelik şiddetin dinen ve hukuken yasal görülmesi etkili olmuş olabilir.

Sonuç olarak; Kadına yönelik şiddet maalesef günümüzde de varlığını sürdürmeye devam etmektedir ve bazı toplumlar tarafından normal olarak görülebilmektedir¹⁵. Şiddetin önüne geçmek için toplumların eğitim düzeyini arttırmak, şiddetin ne olduğunu çeşitlerini bireylere anlatacak eğitimler düzenlemek, şiddet içerikli TV programlarına engel olmak hem bireylerin hem de yetkililerin görevidir. Bu bağlamda sağlık çalışanları olarak şiddet görenlerin hem tanı-tedavi hem korunması için gerekli mercilere yönlendirilmesi aşamasında hemşirelere oldukça iş düşmektedir. Çoğu birey bu durumu saklayarak hayatına ne yazık ki devam etmek durumunda kalıyor biz hemşireler bu bireyleri hastaneye geldiğinde belirlemeli ve yönlendirmeliyiz. Kadınlar ve çocuklar toplumların değerli bireyleridir. Çocukluğunu yaşayamadan evlenip koca, kocanın akrabaları, çocuk bakımı gibi sorumluluklar alan bu bireyleri iyi gözlemlemeli ve belirlemeliyiz ki sonunda çaresizlikten intihar etmek zorunda bırakılmasınlar.

Kaynaklar

1. Gültürk B., Bozdağ A., Kanat H.B., Girgin M., Gülaçtı U. *Göztepe Tıp Dergisi* 2013;28(4):213-215.
2. Dereci S., Koca T., Serdaroğlu F., Akçam M. *Türk Pediatri Arş* 2015; 50: 234-240.
3. Köseoğlu B., Bakan V., Bilici S., Önem Ö., Katı İ., Demirtaş İ. *Van Tıp Dergisi* 2001;8 (2):47-53.
4. Altokhais TI., Al-Salem A., Gado A., Al-Qahtani A., Al-Basam A. Esophageal foreign bodies in children: Emphasis on complicated cases. *Asian Journal of Surgery* 2016;1-5.
5. Demirci A., Erkum İT., Şevketoğlu E., Kural B., Hatipoğlu S. Teenager in Foreign Body Aspiration: Plastic Pen Tip. *Bakırköy Tıp Dergisi* 2013;9(3):142-144.
6. Tütüncü AÇ., Korkmaz Dilmen Ö., Özcan R. The Foreign Body Aspiration in Pediatric Patients Due Applied Rigid Bronchoscopy Our Results. *Türk. Ped. Arş* 2012;47:125-129.
7. Tunç ŞA. Mülteci Davranışı ve Toplumsal Etkileri: Türkiye'deki Suriyelilere İlişkin

- Bir Değerlendirme. *Tesam Akademi Dergisi-Turkish Journal of TESAM Academy* 2015;2(2):29-63.
8. Orçan M., Kar M. Türkiye'de Erken Yaşta Yapılan Evlilikler ve Risk Algısı: Bismil Örneği. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma dergisi* 2008;(14)4:97-111.
 9. Malatyalı M. Türkiye'de 'Çocuk Gelin' Sorunu. *Nesne Psikoloji Dergisi* 2014;2(3):27-38.
 10. Başpınar İ., Şahin S., Erdoğan G. Foreign Body Ingestion Result Acute Mechanical Intestinal Obstruction: A Case Report. *Ulus Travma Acil Cerrahi Dergisi* 2010;16(1):92-94.
 11. Vahip I., Doğanavşargil Ö. Domestic Violence and Female Patients. *Türk Psikiyatri Dergisi* 2006;17(2):107-114.
 12. Boran P., Gökçay G., Devocioğlu E., ve Eren T. Çocuk gelinler. *Marmara Medical Journal* 2013;26,58-62.
 13. Özyurt BC., Deveci A. Manisa'da kırsal bir bölgedeki 15-49 yaş evli kadınlarda depresif belirti yaygınlığı ve aile içi şiddetle ilişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 2011;22:10-16.
 14. Gage AJ. Association of child marriage with suicidal thoughts and attempts among adolescent girls in Ethiopia. *Journal of Adolescent Health* 2013; 52(5),654-656.
 15. Şenol D., Yıldız S. Kadına Yönelik Şiddet Algısı. Mutlu Çocuklar Derneği Yayınları, Tarcan Baskısı. Ankara 2013.